

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/129/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114207747
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114207747.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35724803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36613843, proti žalovanej: L. I., nar. X.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX P., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, so sídlom Petrovská 10, 909 01 Skalica, IČO: 42264154, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Námestie Josipa Andriča 1, 900 25 Chorvátsky Grob, o zaplatenie 768,84 eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 7.10.2014 pod č. k. 7C/124/2014-45, takto

rozhodol:

M e n í uznesenie v napadnutej časti, t. j. vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi tak, že z a v ä z u j e žalobcu zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania vo výške 59,49 eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jozefa Kempa do 3 dní od právoplatnosti tohoto uznesenia.

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o nepriznaní trov konania žalovanému.

N e p r i z n á v a účastníkom ani vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým uznesením zastavil konanie a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania. Súčasne vrátil žalobcovi krátený súdny poplatok za návrh vo výške 39,30 eur cestou príslušného daňového úradu, po právoplatnosti uznesenia.

O náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. Vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, pretože ich vznik nepovažoval za účelný. Vychádzal z úvahy, že právnu pomoc má poskytovať samotné združenie, ktoré má vo svojich radoch členov s právnickým vzdelaním a preto na tento účel nemusí využívať právnu pomoc advokáta. Navyše v predmetnej veci ani nešlo o zložitý spor a nie je možné, ani spravodlivé očakávať,

že súd prizná náhradu trov konania všetkým vedľajším účastníkom, ktorí vstúpia do konania. Súd považoval zastúpenie vedľajšieho účastníka právny zástupcom za účelové, ktoré samo o sebe nesleduje cieľ ochrany spotrebiteľa, a podľa názoru súdu narúša hospodárnosť konania a je nadbytočné. Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania súd považoval za úkon, ktorý je zo strany vedľajšieho účastníka paušálny a vedľajší účastník tak postupuje v stovke ďalších prípadov. Pokiaľ ide o písomné vyjadrenie vedľajšieho účastníka, kde poukázal na premlčanie uplatneného nároku žalobcu, poukázal prvostupňový súd na skutočnosť, že v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, súd na premlčanie prihliada ex offa, aj z toho dôvodu považoval vyjadrenie vedľajšieho účastníka za neúčelné. Vedľajší účastník je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom realizácie kolektívnej ochrany spotrebiteľa, pričom jedným z nástrojov je aj vstupovanie združenia

do konaní v pozícii vedľajšieho účastníka a zastupovanie poškodených spotrebiteľov na súdoch. Je nesporné, že na to, aby takéto združenie mohlo naplňovať svoje ciele a vykonávať svoju činnosť, musí reálne disponovať zodpovedajúcou materiálnou, ako aj personálnou základňou, minimálne v rozsahu zabezpečenia možnosti vykonávania základných proklamovaných cieľov. Z úradnej činnosti súdu je známe, že všetky úkony vedľajšieho účastníka po obsahovej aj formálnej stránke predstavujú úkony formulárového a opakujúceho sa charakteru, ktoré vedľajší účastník využíva bez väčších obmien aj v iných súdnych konaniach. Z uvedených dôvodov náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie vedľajší účastník, a to len proti nepriznaniu náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Nestotožňuje sa s argumentáciou prvostupňového súdu, kde súd sponchybňuje účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, pričom v tejto argumentácii prvostupňový súd vychádza zo skutočnosti, že vedľajší účastník, pokiaľ chce vstúpiť do konania na strane žalovaného, má už sám ako občianske združenie vystupovať na pomoc a ochranu spotrebiteľa a preto zastúpenie advokátom nepovažoval za účelné. Čo sa týka dôvodnosti náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, poukázal na odborný právny názor vyslovený Krajským súdom v Prešove v uznesení sp. zn. 6Co/177/2013-61 zo dňa 28.10.2013 a tento právny názor v odvolaní aj doslovne citoval. Ďalej uviedol, že má za to, že zmysel vedľajšieho účastníctva sa v predmetnom konaní naplnil. Vedľajší účastník poskytol žalovanému - spotrebiteľovi skutočnú pomoc v spore. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli v predmetnom konaní účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia. Aj napriek tomu, že vedľajší účastník je organizáciou zriadenou na ochranu spotrebiteľa, právne zastúpenie advokátom považuje v predmetnom konaní za účelné. Vyjadril názor, že v prípade, ak nebudú priznávané trovy právneho zastúpenia združeniam zriadeným na ochranu spotrebiteľa v dlhodobej perspektíve, nebude v skutočnosti dosiahnutá účelná ochrana týchto práv v konaniach vedených v spotrebiteľských sporoch. Aj napriek tomu, že súdy ex offio majú prihliadať na určité princípy ochrany spotrebiteľa, je vysoko užitočné, aby uvedené princípy boli presadzované aj zo strany združení na ochranu spotrebiteľa. Navrhoval, aby odvolací súd zaviazal žalobcu nahradiť právnemu zástupcovi združenia ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného trovy právneho zastúpenia vo výške 59,49 eur (za jeden úkon právnej služby 51,45 eur a paušálnu sumu 8,04 eur).

S výnimkou výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neboli ostatné výroky napadnutého uznesenia odvolaním dotknuté. Výrok o trovách vedľajšieho účastníka je však súčasťou výroku o náhrade trov konania všetkých účastníkov. Preto bol podaným odvolaním dotknutý aj výrok o nepriznaní náhrady trov konania žalobcovi a žalovanému. Ostatné výroky uznesenia nadobudli právoplatnosť, a tak ich nebolo možné v rámci odvolacieho konania preskúmať (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého uznesenia bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať túto časť uznesenia z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je v konečnom dôsledku opodstatnené.

Podľa článku 46 ods. 1 a článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdom, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa § 25 ods. 1 veta prvá O.s.p., ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta.

Obsahom práva na právnu pomoc garantovaného článkom 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je možnosť každého na základe vlastnej úvahy zvoliť si zástupcu v konaní pred súdom, vyjmúc prípady obligatórneho zastúpenia. Je totiž výsostným (slobodným) právom účastníka rozhodnúť, koho ustanoví za svojho zástupcu v konaní pred súdom. Možnosť tejto voľby (úvahy) Ústava SR neobmedzuje a ani iným spôsobom nevymedzuje. Jej kritériá sú autonómnou vecou účastníka konania. Obsahom tohto základného práva na právnu pomoc je predovšetkým právo každého subjektu mať možnosť dostať kvalifikovanú právnu pomoc v konaní pred štátnym orgánom, ako aj to, aby mu neboli vytvárané prekážky pre realizáciu tohto jeho práva zo strany štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy.

Vychádzajúc z ustanovení § 93 ods. 1, 2 O.s.p. v znení účinnom od 15.10.2008, má Občianske združenie oprávnenie vystupovať v tomto súdnom konaní ako vedľajší účastník na strane žalovaného (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože možnosť, aby vystupovalo ako vedľajší účastník na strane žalovaného spotrebiteľa, mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v § 93 ods. 2 O.s.p., ako aj zákon číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno z toho vyvodiť len jediný záver, a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek „hlavný“ účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi (čo je základné ústavné právo podľa článku 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie advokátom. Druhým právnym dôsledkom skôr uvedených zásad je aj právo vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania, kam podľa § 137 ods. 1 O.s.p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia, ak je zástupcom advokát, ako aj náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Takýmto osobitným predpisom je nepochybne aj Zákon o ochrane spotrebiteľa číslo 250/2007 Z. z..

Okolnosť, že vedľajší účastník je združením zameraným na ochranu spotrebiteľov nie je dôvodom, ktorý by vylučoval priznať mu trovy, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastúpením.

V tejto súvislosti je treba poukázať na ustanovenie § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že by sa takto združovať mohli len spotrebiteľia, ktorí sú odborne pripravení poskytovať takúto ochranu iným spotrebiteľom. Preto jednoznačne aj združenia vytvorené podľa § 3 ods. 4 zákona číslo 250/2007 Z. z. majú v súlade s § 93 ods. 4 O.s.p. po svojom vstupe do konania rovnaké práva a povinnosti, ako ktorýkoľvek účastník. Majú teda aj právo nechať sa v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolia, pričom takýto zástupcom môže byť vždy advokát (§ 24 a § 25 O.s.p.).

Účelnosť poskytnutej právnej pomoci sa potom posudzuje zhodne ako účelnosť takejto pomoci poskytovanej iným účastníkom súdneho konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci bola podaná žaloba na súd dňa 17.3.2014. Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ zahlásilo vstup do konania ako vedľajší účastník dňa 12.6.2014 a dňa 4.8.2014 doručil vedľajší účastník súdu vyjadrenie vo veci samej, v ktorej vzniesol námietku premlčania nároku. Toto vyjadrenie bolo doručené žalobcovi dňa 9.9.2014. Tento následne dňa 2.10.2014 zobral žalobu späť bez uvedenia dôvodu. Zo spisu nie je zistiteľné, že by dôvodom pre späťvzatie bolo také správanie sa žalovaného, z ktorého by bolo možné vyvodiť, že žaloba bola podaná dôvodne, t. j. napr. zaplatenie vymáhaného záväzku. K späťvzatiu žaloby došlo skôr, ako súd zahájil pojednávanie vo veci samej. V dôsledku toho k späťvzatiu žaloby nebolo potrebné zisťovať súhlas, prípadný nesúhlas žalovaného účastníka (§ 96 ods. 2, 3 O.s.p.).

Prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, je nepochybne nevyhnutným úkonom právnej služby poskytnutej advokátom jeho klientovi v prípade, že takýmto klientom je Združenie na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré sa necháva v súdnych sporoch zastupovať konkrétnym advokátom. Súčasná prax považuje za takýto úkon právnej služby oznámenia Združenia o jeho vstupe do súdneho konania na strane žalovaného spotrebiteľa ako vedľajší účastník. Účelnosť takéhoto zahĺsenia vstupu, ako aj účelnosť ďalších nasledujúcich úkonov právnej služby, sa posudzuje z hľadiska, či jeho realizáciou došlo k využitiu zákonom priznaného procesného práva účastníka, pričom takýto úkon právnej pomoci bol v konkrétnom štádiu súdneho konania účelný pre rozhodnutie súdu a bol ním aj očakávaný, či dokonca vyžiadaný. Účelnosť konkrétneho úkonu právnej pomoci je posudzovaná podľa okolností prejednávania tej-ktorej veci.

Žalovaný účastník, a teda aj vedľajší účastník stojaci na jeho strane, má po podaní žaloby právo vyjadriť sa k jej obsahu (§ 123 O.s.p.), pričom je o tom súdom výslovne poučený (§ 120 ods. 4

O.s.p.), či k tomu aj vyzvaný (§ 114 ods. 2, 3 O.s.p.). Účelnosť takto vykonaného úkonu právnej služby sa zvyrazňuje v prípade, keď sa právny zástupca účastníka (vedľajšieho účastníka) nezúčastní na nariadenom pojednávaní a k žalobe sa len písomne vyjadril. Ide o dôsledok toho, že vyjadrenie sa k žalobe je realizáciou práva žalovaného na takýto prejav vôle. Účelnosť vynaloženia trov sa však posudzuje vždy podľa okolností konkrétneho prípadu. Za neúčelne vynaložené trovy je možno považovať napr. aj také, ktorých vynaloženie objektívne nemohlo ovplyvniť priebeh konkrétneho sporu. Boli by nimi napr. trovy vzniklé vyjadrením k žalobe doručeným súdu až po oznámení späťvzatia žaloby žalovanému účastníkovi.

Účinnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania v spojení so vznikom práva žalovaného na náhradu trov prvostupňového konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p. má za následok, že aj vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov prvostupňového konania. Patrí mu teda aj právo na náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia vzniklých zastupovaním vedľajšieho účastníka splnomocneným advokátom za predpokladu, že by takáto náhrada patrila za obdobné úkony aj žalovanému účastníkovi.

Napriek tomu, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez toho, že by si vyžiadal sám súhlas žalovaného účastníka, ako aj bez toho, že by bol oboznámený s obsahom spisu, je možné mu priznať odmenu za uplatnený úkon právnej služby „prevzatie a príprava zastúpenia“ v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej len Vyhláška. Tento úkon právnej služby sa preukazuje obdobne ako pri zastupovaní „hlavného“ účastníka predložením plnej moci, avšak za podmienky zahľadzenia vstupu do konania podľa § 93 ods. 3 O.s.p. p.. Z hľadiska posudzovania účelnosti tohoto úkonu právnej služby nie je právne významné, či sa právny zástupca oboznámil s vecou pred alebo po zahľadzení vstupu do konania. Účelnosť tohoto úkonu sa posudzuje v závislosti od účelnosti vykonania ďalších úkonov právnej služby. V preskúmvanej veci vedľajší účastník prostredníctvom svojho právneho zástupcu vykonal aj ďalší úkon právnej služby vo forme vyjadrenia k veci samej - vznesenie námietky premičania zo dňa 4.8.2014. Účelnosť prevzatia a prípravy zastupovania vedľajšieho účastníka advokátom je preukázaná tým, že po doručení vyjadrenia vedľajšieho účastníka k veci samej žalobcovi (dňa 9.9.2014), vzal žalobca dňa 6.10.2014 žalobu v celom rozsahu späť.

Za týchto okolností by patrila vedľajšiemu účastníkovi náhrada účelne vynaložených trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom + vyjadrenie - vznesenie námietky premičania). Avšak konanie o trovách konania je návrhovým konaním a vedľajší účastník si uplatnil trovy právneho zastúpenia len za jeden úkon právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom), preto odvolací súd, viazaný návrhom vedľajšieho účastníka, priznal mu odmenu len za tento úkon právnej služby.

Tarifnú hodnotu veci v priebehu prvostupňového konania tvorila čiastka 768,84 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje 51,45 eur. (§ 10 ods. 1, 2 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). K tejto odmene sa pripočítava paušálna náhrada miestneho prepravného a miestnych telekomunikačných poplatkov podľa § 16 ods. 3 Vyhlášky, ktorá v roku 2014 predstavovala sumu 8,04 eur. Súčet týchto súm predstavuje 59,49 eur.

Preto v súlade s § 220 O.s.p. odvolací súd zmenil uznesenie vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka a zaviazal žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 59,49 eur.

Úspech v odvolacom konaní mal vedľajší účastník, preto mu v súlade s § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Vedľajší účastník však návrh na náhradu takýchto trov nepodal a preto odvolací súd rozhodol, žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.